

Kategorizacija načinov ocenjevanja

	Kategorija 1: ZKANJE		Kategorija 2: VEŠČINE		Kategorija 3: IZDELKI		Kategorija 4: SODELOVANJE		Kategorija 5: INDIVIDUALNO RAZISKOVALNO DELO¹		Kategorija 6: ZAKLJUČNA DELA
1	ZKANJE	2	VEŠČINE	3	IZDELKI	4	SODELOVANJE	5	IRD	6	ZAKLJUČNA DELA
1.1	pisni izpit	2.1	nastop	3.1	izdelek	4.1	sodelovanje pri pedagoškem procesu	5.1	individualno raziskovalno delo	6.1	zaključno delo
1.2	ustni izpit	2.2	laboratorijsko delo	3.2	seminarska naloga					6.2	zagovor zaključnega dela
1.3	teoretični izpit	2.3	terensko delo	3.3	raziskovalna naloga					6.3	zaključni pisni izpit
1.4	praktični izpit	2.4	klinično delo	3.4	sprotne naloge					6.4	zaključni ustni izpit
1.5	računski izpit	2.5	računalniško delo	3.5	projekt						
1.6	kolokvij	2.6	praktična naloga	3.6	poročilo						
		2.7	ustna predstavitev	3.7	esej						
		2.8	praktično usposabljanje	3.8	študija primera						
		2.9	medvrstniško vrednotenje	3.9	portfolio						

¹Kategorija je v uporabi samo na 3. stopnji študija.

Categorization of Assessment Types

	Category 1: KNOWLEDGE		Category 2: SKILLS		Category 3: OUTPUTS		Category 4: PARTICIPATION		Category 5: INDIVIDUAL RESEARCH WORK¹		Category 6: FINAL WORKS
1	KNOWLEDGE	2	SKILLS	3	OUTPUTS	4	PARTICIPATION	5	IRW	6	FINAL WORKS
1.1	written exam	2.1	assessed lesson/ performance	3.1	output	4.1	in-class participation	5.1	individual research work	6.1	final work
1.2	oral exam	2.2	laboratory work	3.2	seminar paper					6.2	defence of the final work
1.3	theoretical exam	2.3	fieldwork	3.3	research paper					6.3	final written exam
1.4	practical exam	2.4	clinical work	3.4	coursework					6.4	final oral exam
1.5	calculation exam	2.5	computer skills	3.5	project						
1.6	midterm exam	2.6	practical assignment	3.6	report						
		2.7	oral presentation	3.7	essay						
		2.8	practical training	3.8	case study						
		2.9	peer review	3.9	portfolio						

¹The category is used only at the doctoral study level.

Pojasnila o načinih ocenjevanja znanja

Splošna pojasnila:

Univerza v Mariboru s skupno splošno kategorizacijo načinov ocenjevanja na institucionalnem nivoju zagotavlja poenoten pristop pri opredelitvi sprotnih in končnih načinov ocenjevanja. Kategorizacija je pripravljena na podlagi analize celotnega nabora načinov ocenjevanja, uporabljenih v učnih načrtih študijskih programov Univerze v Mariboru, in upošteva njihovo raznolikost. Izdelana je v sodelovanju s strokovnjaki s področja didaktike in predstavniki nosilcev učnih enot, naslanja pa se tudi na preverjene nacionalne in mednarodne prakse. Kategorizacija skupaj s pojasnili predstavlja orodje, namenjeno izvajalcem pri pripravi učnega načrta učne enote. Omogoča jim, da izberejo ustrezne načine, s katerimi pri študentih ocenijo doseganje predvidenih študijskih rezultatov.

Predlagani načini ocenjevanja se lahko tudi delno prekrivajo, saj upoštevajo ustaljene rabe in izvajalcu omogočajo izbiro načina ocenjevanja glede na uveljavljeno prakso oz. lastno presojo.

Slovnično število v poimenovanjih in opredelitvah načinov ocenjevanja ni zavezujoče za dejansko število delov/enot, ki se ocenijo (npr. pri načinu »izdelek« lahko izvajalec oceni tudi dva ali tri izdelke). Med podrobnosti, s katerimi izvajalec seznanja študente na začetku izvedbe učne enote, sodi tudi število delov/enot pri posameznem načinu, ki se ocenjuje. Načini ocenjevanja znanja se lahko izvajajo tudi v e-obliki (kot e-obveznosti). Z vsemi tovrstnimi izvedbenimi podrobnostmi, ki jih podrobneje ureja pristojni pravilnik, nosilec seznanja študente v okviru uvoda v učno enoto.

V besedilu se izrazi, ki se nanašajo na osebe in so zapisani v moški slovnični obliki, uporabljajo kot nevtralni za vse spole.

1. Kategorija: ZNANJE

Združuje načine ocenjevanja znanja v povezavi z ugotavljanjem doseganja učnih izidov skozi različne vrste izpitov. V to kategorijo je uvrščen tudi kolokvij, ki predstavlja samostojni način ocenjevanja.

1.1 Način: Pisni izpit

Vrsta izpita, kjer študent pisno odgovarja na različne tipe vprašanj oz. pisno rešuje različne tipe nalog.

1.2 Način: Ustni izpit

Vrsta izpita, kjer študent ustno odgovarja na različne tipe vprašanj oz. ustno rešuje različne tipe nalog. Z načinom se lahko spremlja tudi afektivno domeno pričakovanih učnih izidov (dimenzija stališč, vrednot, čustev).

1.3 Teoretični izpit

Posebna vrsta izpita, ki se pogosto pojavlja v kombinaciji z drugo vrsto izpita (tj. praktični ali računski izpit) in kjer se ocenjuje teoretična znanja.

1.4 Praktični izpit

Posebna vrsta izpita, ki se pogosto pojavlja v kombinaciji z drugo vrsto izpita (tj. teoretični izpit) in kjer se ocenjuje praktična znanja.

1.5 Računski izpit

Posebna vrsta izpita, ki se pogosto pojavlja v kombinaciji z drugo vrsto izpita (tj. teoretični izpit) in kjer se ocenjuje računsko znanja ter uspešnost reševanja računskih nalog. Računski izpit se najpogosteje uporablja na naravoslovno-tehniških in matematičnih področjih.

1.6 Kolokvij

Sprotna oblika ocenjevanja znanja, ki se izvede v času trajanja izvedbe učne enote in poteka na podoben način kot izpit, le da je kolokvij praviloma krajši in manj obsežen (angl. ustreznica je *mid-term exam*). Lahko je pogoj za pristop k izpitu ali ne, v obeh primerih pa se ga med načine ocenjevanja umesti le, če predstavlja samostojno enoto ocenjevanja, ki ji je dodeljen ločen delež pri končni oceni. V vseh ostalih razumevanjih izraza »kolokvij« (npr. kot načina opravljanja izpita, tj. kot nadomestitev izpita, kot ene od obveznosti v okviru laboratorijskih vaj ipd.) se le-tega ne navede med načini ocenjevanja v učnem načrtu. Kolokvij tudi ne pomeni »predroka«, ki bi se izvedel pred začetkom izpitnega obdobja.

Primer 1: Če je izpit mogoče opraviti/nadomestiti s kolokviji, gre le za možen način opravljanja izpita, zato se med načine ocenjevanja umesti izpit z navedbo deleža v skupni oceni, možen (alternativni) način opravljanja izpita s kolokviji pa izvajalec v skladu s pravilnikom pojasni ob začetku izvedbe učne enote oz. lahko ustrezno pojasnilo umesti v razdelek opombe/dodatne informacije učnega načrta.

Primer 2: Če gre za kolokvij po zaključenih laboratorijskih vajah, se med načini ocenjevanja navede »laboratorijsko delo«, izvajalec pa ob začetku izvedbe učne enote pojasni, da ta način vključuje tudi kolokvij po zaključenih vajah; enako je s pristopnim kolokvijem in drugimi podobnimi oblikami.

Primer 3: Če gre za kolokvij, ki se izvede v času trajanja semestra kot pisno ali ustno ocenjevanje določenega obsega snovi (angl. ustreznica je *mid-term exam*) in je ovrednoten s 30 %, ter je ali pa ni pogoj za končni izpit, ki pa je ovrednoten s 70 %, se kolokvij zapiše med načine ocenjevanja, enako kot omenjeni končni izpit.

2. Kategorija: VEŠČINE

Združuje načine ocenjevanja veščin in povezanega znanja, ki ga študent pridobi pri učni enoti večinoma tekom različnih vrst vaj.

2.1 Način: Nastop

Oceni se izvedba nastopa oz. simulacijskega nastopa. Primeri: izvedba učne ure, mikronastop, umetniški nastop, demonstracija veščin. Z načinom se lahko spremlja tudi afektivno domeno pričakovanih učnih izidov (dimenzija stališč, vrednot, čustev).

2.2 Način: Laboratorijsko delo

V skupni delež končne ocene se združijo vse obveznosti v povezavi z laboratorijskimi vajami, ki jih opredeli izvajalec ob začetku izvedbe učne enote. Ocenjujejo se lahko različne obveznosti, npr. pristopni kolokviji, kolokviji po zaključenih vajah, izvedba vaj, prikaz obvladovanja spretnosti delovnih pripomočkov, ustreznost rešitev nalog v okviru vaj, laboratorijski dnevnik, poročila, izdelki ipd.

2.3 Način: Terensko delo

V skupni delež končne ocene se združijo vse obveznosti v povezavi s terenskimi vajami, ki jih opredeli izvajalec ob začetku izvedbe učne enote. Ocenjujejo se lahko različne obveznosti, npr. pristopni

kolokviji, kolokviji po zaključenih vajah, izvedba vaj, prikaz obvladovanja spretnosti delovnih pripomočkov, ustreznost rešitev nalog v okviru vaj, dnevniki, poročila, delovni listi, izdelki ipd.

2.4 Način: Klinično delo

V skupni delež končne ocene se združijo vse obveznosti v povezavi s kliničnimi vajami, ki jih opredeli izvajalec ob začetku izvedbe učne enote. Ocenjujejo se lahko različne obveznosti, npr. pristopni kolokviji, kolokviji po zaključenih vajah, izvedba vaj, prikaz obvladovanja veščin, ustreznost podanih rešitev, dnevniki, poročila, izdelki ipd.

2.5 Način: Računalniško delo

Način vključuje ocenjevanje obvladovanja računalniške in informacijske tehnologije oz. sposobnost uporabe ustrezne programske opreme in drugih orodij za reševanje različnih nalog ali problemov. V primeru ocenjevanja laboratorijskih vaj računalniškega tipa se v skupno oceno povežejo vse obveznosti, ki jih opredeli izvajalec ob začetku izvedbe učne enote (po vzoru laboratorijskega dela). Način je med drugim primeren za spremljanje razvoja študenta in ocenjevanje njegovih digitalnih kompetenc.

2.6 Način: Praktična naloga

Naloga, v okviru katere se demonstrira obvladovanje praktičnih veščin, postopkov in procesov. Primeri: tolmačenje v simuliranem delovnem okolju, krajša računska naloga, naloga, v okviru katere se demonstrira izvajanje določene dejavnosti, prikaz veščine ipd.

2.7 Način: Ustna predstavitev

Ustna predstavitev je primerna kot samostojni način v okviru 1. in 2. stopnje študija, kadar gre za predstavitev, ki ni vezana na pisni ali praktični izdelek, kjer bi bila ustna predstavitev lahko že vključena v oceno. Primeri ustne predstavitve so npr. izvedba seminarja pred drugimi študenti, referat oz. strukturirana ustna predstavitev teme, problema, določene vsebine s strani posameznega študenta ali skupine študentov ipd. Z načinom se lahko spremlja tudi afektivno domeno pričakovanih učnih izidov (dimenzija stališč, vrednot, čustev).

V okviru 3. stopnje študija se način priporoča v povezavi z ocenjevanjem posameznih stopenj oz. korakov izdelave doktorske disertacije (npr. predstavitev dispozicije).

Primer: Kadar gre za ustno predstavitev oddane seminarske naloge, se »ustna predstavitev« ne navaja med načini ocenjevanja, saj v tem primeru predstavlja del ocene načina »seminarska naloga«. Izvajalec to pojasni ob začetku izvedbe učne enote.

2.8 Način: Praktično usposabljanje

Specifičen način ocenjevanja, ki se uporablja za učne enote, pri katerih gre za praktično usposabljanje. Vključuje lahko različne obveznosti študenta, tj. naloge v okviru praktičnega usposabljanja (npr. priprava dnevnika (pedagoške ali druge) prakse, poročilo, predstavitev, dokumentacija, izdelek). Ocenjuje se z opisno lestvico: opravljen/ni opravljen.

2.9 Način: Medvrstniško vrednotenje

Pri tem načinu ocenjevanja visokošolski učitelj ocenjuje proces študentovega vrednotenja dela vrstnika (npr. nastopa, govorne vaje, postopka in rezultata reševanja naloge, izdelka). Ta način ocenjevanja lahko vključuje tudi študentovo neposredno ali naknadno podajanje povratne informacije o vrstnikovi izvedbi (*feedback*). Visokošolski učitelj oceni, kako kakovostno študent izvede vrednotenje, pred tem

pa poda usmeritve za vrednotenje, ki temeljijo na rabi in razvoju kritičnega razmišljanja, sposobnostih analiziranja, iskanja predlogov za izboljšave, sporočanje povratnih informacij idr.

Če se ocenjuje tudi izdelek oz. delo študenta, ki ga vrednotijo vrstniki, vrstniško vrednotenje ne sme vplivati na doseženo oceno za izdelek. Vsakršno ocenjevanje aktivnosti, povezano z opravljanjem študijskih obveznosti katerega koli študenta, sme opraviti le visokošolski učitelj.

3. Kategorija: IZDELKI

Vključuje načine ocenjevanja znanja, kjer študent pripravi, izdelava, ustvari izdelek, ki združuje uporabo znanja, spretnosti, veščin idr.

3.1 Način: Izdelek

Oceni se konkreten izdelek, npr. model/maketa, konstrukcijski izdelek, umetniški izdelek, tudi nekatere vrste pisnih izdelkov ali nalog (npr. strokovni članek, znanstveni članek, povzetek, kritika, analiza, prevod ipd.). Kadar je izdelkov več, se izvajalcem predlaga, da razmislijo o uporabi načina »portfolio«.

3.2 Način: Seminarska naloga

Izvedba seminarske naloge lahko združuje več aktivnosti, npr. pripravo naloge kot pisnega izdelka, predstavitev naloge pred drugimi študenti, zagovor naloge, izkazane digitalne kompetence idr. Posamezne dele oz. obveznosti in njihove deleže pri skupni oceni seminarske naloge opredeli izvajalec na začetku izvedbe, s poudarkom na ocenjevanju znanja, ki ga študent pridobi v okviru te obveznosti.

3.3 Način: Raziskovalna naloga

Raziskovalna naloga je sorodna seminarski nalogi, vendar vključuje še uporabo raziskovalne metode oz. raziskovalno delo in je praviloma aplikativne narave. Izvedba raziskovalne naloge lahko združuje več aktivnosti, npr. pripravo naloge kot pisnega izdelka, predstavitev naloge pred drugimi študenti, zagovor naloge, izkazane digitalne kompetence idr. Posamezne dele oz. sestavine, ki se v okviru raziskovalne naloge opazujejo in vrednotijo, opredeli izvajalec na začetku izvajanja učne enote.

3.4 Način: Sprotne naloge

Oceni se več nalog krajšega obsega, ki se opravljajo v okviru samostojnega dela izven kontaktnih ur (npr. domače naloge, pisanje bralnega dnevnika) ali v okviru kontaktnih ur (npr. naloge na predavanjih, seminarjih). Naloge so lahko različnih vrst (npr. računske naloge, pisne naloge) in jih je praviloma več.

3.5 Način: Projekt

Ocenjuje se projektno delo, ki je lahko skupek več korakov, med katerimi se predvideva tudi projektni izdelek. Predvidoma gre za dalj časa trajajočo dejavnost tematsko-problemskega pristopa, ki poteka v več korakih in pri kateri študent (oz. skupina) oblikuje projektni izdelek, ki je lahko v obliki praktičnega izdelka, rešitve ali predstavitve. Način je med drugim primeren za spremljanje razvoja študenta in ocenjevanje njegovih digitalnih kompetenc.

3.6 Način: Poročilo

Ocenjuje se praviloma pisni sestavek, lahko pa gre tudi za ustno poročanje, v katerem študent poroča o konkretni izkušnji, izvedeni dejavnosti ali nalogi, opazovanju procesa, rezultatu raziskovanja, hospitaciji, zapiše raziskovalno poročilo, poročilo o pregledu literature, poročilo o strokovni ekskurziji idr. V to kategorijo sodi tudi medvrstniško vrednotenje.

3.7 Način: Esej

Esej je besedilo (literarne, interpretativne, kritične narave ipd.), v katerem študent predstavi razmišljanje o določeni temi. Esej je značilen za družboslovna in humanistična področja.

3.8 Način: Študija primera

Ocenjuje se individualna ali skupinska dejavnost v okviru študije primera, pri kateri študentka, študent ali skupina poda rešitev. Ocenjuje se, kako študent analizira problem, o njem razpravlja ali ga razreši, v skupini ali individualno. Problem je pogosto vezan na resnično problemsko situacijo, ki ima praviloma več možnih rešitev. Izvajalec na začetku izvedbe učne enote podrobno predstavi posamezne obveznosti znotraj tega načina in njihov doprinos k oceni. Način je med drugim primeren za spremljanje razvoja študenta in ocenjevanje njegovih digitalnih kompetenc.

3.9 Način: Portfolio

Ocenjuje se zbirka več izdelkov, napisanih oz. izdelanih v teku semestra (npr. kratke pisne naloge, prevodi, cikel poročil, dnevniški zapisi, likovni izdelki, fotografski album, avdio- ali videoposnetki, tolmačenja ipd.); lahko se oceni tudi zgolj izbor izdelkov. Ta način omogoča ocenjevanje študentovega celostnega napredka pri znanju oz. spretnostih, ki jih portfolio razvija. Portfolio lahko vključuje tudi popravljene/izboljšane različice oddanih izdelkov, kar izvajalcu omogoča, da oceni študentovo sposobnost revidiranja lastnega dela. Dodatna prednost tega načina je tudi razporeditev delovne obremenitve študenta na ves semester oz. daljše obdobje, izvajalcu pa omogoča celostno obravnavo študenta. Način je med drugim primeren za spremljanje razvoja študenta in ocenjevanje njegovih digitalnih kompetenc. Z načinom se lahko spremlja tudi afektivno domeno pričakovanih učnih izidov (dimenzija stališč, vrednot, čustev).

4. Kategorija: SODELOVANJE

Vključuje ocenjevanje aktivnega sodelovanja študentk, študentov pri kontaktnih urah (predavanjih, seminarjih, vajah).

4.1 Način: Sodelovanje pri pedagoškem procesu

Ocenjuje se sodelovanje v okviru kontaktnih ur, pri katerih se vrednoti zmožnost jasnega izražanja mnenja, kritičnost, kreativnost, inovativnost, samoiniciativnost, sposobnost povezovanja znanja, sposobnost sodelovanja v diskusiji, sposobnost argumentacije, pridobivanje retoričnih spretnosti, mehke veščine idr. Sodelovanje kot način ocenjevanja spodbuja aktivno delo, zlasti pri študijskih področjih v okviru srečanj v živo, kjer je pasivnost zaradi narave učne enote (še posebej ko gre za pridobivanje spretnosti) posebej problematična (npr. lektorati tujih jezikov, jezikovne vaje, učne enote s področja pridobivanja praktičnih pedagoških izkušenj). Z načinom se lahko spremlja tudi afektivno domeno pričakovanih učnih izidov (dimenzija stališč, vrednot, čustev).

5. Kategorija: INDIVIDUALNO RAZISKOVALNO DELO

Je specifična kategorija, ki se uporablja le za 3. stopnjo študija v okviru učnih enot s področja individualnega raziskovalnega dela.

5.1 Način: Individualno raziskovalno delo

Ocenjuje se z opisno lestvico: opravljen/ni opravljen. Ocenjujejo se rezultati individualnega dela, ki ga usmerja mentor v okviru doktorskega študija. Vključuje lahko več obveznosti doktorskega študenta.

6. Kategorija: ZAKLJUČNA DELA

Združuje načine ocenjevanja, ki se uporabljajo v povezavi z učnimi enotami zaključnih del.

6.1 Način: Zaključno delo

Oceni se zaključno delo, ki predstavlja samostojno strokovno delo študenta (v primeru 1. in 2. stopnje) oz. samostojno znanstveno delo študenta (v primeru 3. stopnje).

6.2 Način: Zagovor zaključnega dela

Oceni se zagovor zaključnega dela.

6.3 Način: Zaključni pisni izpit

Oceni se zaključni izpit v pisni obliki.

6.4 Način: Zaključni ustni izpit

Oceni se zaključni izpit v ustni obliki.